

# ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ

ΔΙΣΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΣ

Έτος Θ' 809

Ιδιοκτήτης—Διευθυντής

Χ. ΧΡΗΣΤΟΒΑΣΙΛΗΣ

Πέμπτη

28

Ιανουαρίου 1932

## Ο ΝΕΚΡΟΣ ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΙΣΣΗΣ ΣΟΦΙΑΣ ΚΑΙ Ο ΒΕΝΙΖΕΛΙΣΜΟΣ

Ο συναγερμός, τον οποίον έδημιούργησεν εις την Ψυχὴν τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ, ὁ θάνατος μιᾶς ἐξουστου καὶ ἀδύνατης γυναικὸς, τῆς Βασιλίσσης Σοφίας, θανούσης μακρὰν τῆς Ἑλλάδος, τὴν ὁποίαν ἡ ἀπὴρ περισσότερον ἀπὸ τὴν φυσικὴν τῆς Πατρίδα, ἔκανε τὸν Βενιζελισμόν τὰ κη ὡς ἀπὸ τὸν φόβον τοῦ καὶ ἀπὸ τὴν τρομάρα τοῦ, ὁ ὁποῖος ὡς ἐβέβαιον σιηρίζεται ἐπὶ 225 βουλευτῶν, ἀπέναντι ἀντιπολιτεύσεως ἐξ 25 μόνον. Ἐτέθη εἰς ἐνέργειαν ἡ λογοκρισία ἐπὶ τῶν λέξεων «Βασιλεὺς τῆς Ἑλλάδος» ὡς νὰ ἦσαν αἱ τρεῖς οὗτοι λέξεις «Μπαμπέρας» σκιαχρον τοῦ φιλοδοξίου Κομματος, τοῦ καὶ ἐφημερίσαν αὐτοκαλουμένου «Φιλελευθέρου», σκιαχρον τῆς λεγομένης Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας!

—Τί εἶταν ἡ ἀποθανούσα Βασίλισσα Σοφία ἐφ' ὅσον ἐξη ἐν τῇ ἐξορίᾳ;

—Μία γυναίκα ἀνίσχυρη, μία σκιά.

Καὶ διὰ αὐτὴ ἡ ἀνίσχυρη Γυναίκα, αὐτὴ ἡ Σκιά ἔκανε τὸν Βενιζέλον καὶ τοὺς ἑταίρους τοῦ αὐτοῦ—κάτω! Ἐλήθη εἰς ἀπολλογὴν ὁ Ἀρχιεπίσκοπος τῆς Ἑλλάδος, Χρυσόστομος, καὶ ἡ Ἱερά Σύνοδος, διότι ἀπεκάλεσαν «Βασιλέα» τὸν ἐξοριστὸν τελευταῖον Βασιλέα τῆς Ἑλλάδος Γεώργιον Β' διότι ἀπεκάλεσαν «Βασιλίσσαν» τὴν

Μεγάλην Νεκράν τῆς ἡμέρας Βασίλισσαν Σοφίαν!

—Τί ἐξάγεται, λοιπόν, ἐκ τοῦ φόβου τοῦτου καὶ ἐκ τοῦ τρόμου τοῦτου, διὰ μιάν πανίσχυρον Κυβέρνησιν, σιηρίζομένην ἐπὶ τῶν 910 τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, δι' ἐν παντοῦνομον Κόμμα, διὰ μιάν Δημοκρασίαν τοιαύτης Κυβερνήσεως, τοιοῦτου Κόμματος;

—Ὅτι ἡ Κυβερνήσις αὕτη, τὸ Κόμμα τοῦτο, ἡ Δημοκρατία αὕτη εἶναι τεχνικὰ πολιτικά κατασκευάσματα, μιᾶς πολιτικῆς Πατρίδας, τὰ ὁποῖα εἶναι εὐκόλως τὰ σαρωθῶν ἐν τὴν παραμικρὰν πνοὴν ἐναντίου ἀνέμου!

Καὶ ὄντως μία ἰσχυρὰ Κυβέρνησις, ἕνα μέγα ἔθνος, ὅπως παρίσταται τοῦλαχιστον εἰς τὰ ἔθνη τοῦ Κόσμου ὁ Βενιζελισμός, μία Δημοκρατία, διμειωγμένη τοιοῦτου Κόμματος, δὲν ἔχουν ἀνάγκην νὰ φοβῶνται ἀπὸ τρεῖς λέξεις, τῶν ὁποίων ἐγένετο χρεὴς ἐν Ἑλλάδι ἐπ' εὐκαιρίᾳ τοῦ θανάτου μιᾶς Γυναικὸς! Οὐ μὴν, λοιπόν, οἱ ἡμετέροις Ἕλληνας Δημοκράταις εἶναι οἱ κοδομημένοι ἐπὶ ἄμμου, ἀπειλεῖ πῶσιν, δὲν ἔχει οὐτερὰ θεμέλια, δὲν σιηρίζεται ἐπὶ τῆς ψυχῆς καὶ τῆς καρδίας τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ, καὶ μιάν ἡμέραν ὑπὸ εἰρωμῇ, ὑπελέγοντες διὰ τοὺς ἀποθανόντας!

—«Αὐτὴ τῆς ἡ μνήμη!»

Χ. ΧΡΗΣΤΟΒΑΣΙΛΗΣ

## Η ΚΗΔΕΙΑ ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΙΣΣΗΣ ΣΟΦΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΦΛΩΡΕΝΤΙΑ, 21 Ἰανουαρίου. Ἀπὸ τῆς πρωτῆς σήμερον οἱ κώδωνες τῶν ἐκκλησιῶν τῆς Φλωρεντίας ἤρυν πένθιμος μέλος τῆς 11ης π. μ. οἱεθὰ ἐγένετο ἡ κηδεὶα τῆς Βασιλίσσης Σοφίας. Ἀπὸ τῆς χθρῆς ἡμέρας καθ' ἡ κατετέθη ἡ σορὶ τῆς σεπτῆς Βασιλίσσης εἰς τὴν ἐθόδοξον ἐκκλησίαν τῆς Φλωρεντίας, πλήθον Ἑλλήνων ἐκ τῶν ἐν Ἱταλίᾳ παρικίων καὶ πολλὸν Ἱταλοὶ τιμῶντες τὴν μνήμην τῆς Μεγάλης Νεκρᾶς, παρήλυνον πρὸ τοῦ φρετρῶν Τῆς, κομίζοντες ἀνθη καὶ στεφάνους.

Ὁλόκληρος ἡ ρωσσικὴ ἐκκλησία ἔχει πληρωθῇ ἀπὸ ἀνθῶν καὶ στεφάνων μεταξὺ τῶν ὁποίων προέχουσιν οὗτοι κατέχον οἱ ἐξ Ἑλλάδος σταλέντες, εἰς ἔξοχον δὲ μέρος διακρίνεται ὁ βασιλικὸς στέφανος ἐκ τοῦ τάφου τοῦ Βασιλέως Ἀλεξάνδρου ἐν Δεκρῇ.

Αἱ Ἑλληνίδες Πριγκίπισσαι εὐρίσκοντο ἀπὸ πρωτῆς παρὰ τὸ φέε

τρον τῆς σεπτῆς Μητρὸς τῶν προσεχόμενων. Μολοῦντι ἀσθενούσῃ ἐκ γρίππης προσήλθε τὴν πρωτῆν καὶ ἡτεράσιν τὸν νεκρὸν τῆς Βασιλομήτορος ἡ Βασίλισσα Ἐλισάβετ.

Ἡ Βασίλισσα τῆς Ἱταλίας μετὰ τοῦ Ἱταλοῦ Διαδόχου ἀφίχθησαν τὴν πρωτῆν σήμερον ἐκ Ρώμης δι' ἐκτάκτου ἀμαξοστοιχίας. Πικρὸν πλῆθος κόσμου ἀνέμενεν εἰς τὸν σιδηροδρομικὸν Σταθμὸν τῆς Φλωρεντίας, διὰ τὰ χαιρετῆσαι τὴν Βασίλισσαν καὶ τὸν Διάδοχον τοῦ Ἱταλικοῦ θρόνου οἱ ὁποῖοι θὰ παρίσταντο αὐτοπροσώπως εἰς τὴν κηδεῖαν.

Τὴν πρωτῆν κατέφθασαν ἐπίσης, ἐκ Ρώμης συνοδευόμενοι ὑπὸ τοῦ ἀνωτέρου προσωπικοῦ τῶν πρεσβεῶν τῶν τῶν οἱ ὑγέβεις τῆς Ἀγγλίας καὶ τῆς Δανίας οἱ ὁποῖοι ἐνετάλησαν νὰ ἀντιπροσωπεύουν τὰς Ἀδελφὰς τῶν. Τὰ ἄλλα κράτη ἀντιπροσωπεύθησαν διὰ τῶν ἐν Φλωρεντίᾳ προέξων τῶν.

Ἐν τῷ μεταξὺ ἐξῶθι τοῦ Ναοῦ

εἶχε συρροήν ἀπειρον πλῆθος κόσμου τὸ ὁποῖον συνεκρατεῖτο ἀπὸ ὀρχοῦν δὲ ἀπὸ ἀστερομικῶν τοῦ, ὁποῖους λιέθεναν αἱ Ἀστυνομικαὶ Ἀρχαὶ τῆς Φλωρεντίας προβλεπομένης τῆς ἐξαιρετικῆς συγκεντρώσεως.

Περὶ τὴν 11ην π. μ. σάλλιγγες ἐνήγγειλαν τὴν ἀφίξιν τῆς Βασιλίσσης τῆς Ἱταλίας καὶ τοῦ Διαδόχου Οὐμβέρτου φέροντος τὸν ἑλληνικὸν Μεγαλότατον.

Τὸ φέρετρον εἶχε τοποθετηθῇ εἰς τὸ κέντρον τοῦ ἐμπροσθίου μέρους τοῦ Ναοῦ, ἐγγὺς τοῦ Ἱεροῦ Βήματος. Διὰ τὴν τοποθέτησιν τῶν στεφάνων καὶ τῶν ἐν γένει πένθιμον διάκοσμον τοῦ Ναοῦ εἶχον ἀπὸ χθρῆς ἐπιστατῆσαι αὐτοπροσώπως τὰ τέκνα τῆς Βασιλίσσης, εἰς ἔξοχον δὲ θρόνον ἐποθετηθῆσαν οἱ ἐξ Ἑλλάδος στέφανοι. Τὸ φέρετρον ἐκαλύπτετο ὑπὸ ἑλληνικῇ Σημαίας καὶ ἐπ' αὐτῇ εἶχον, τοποθετηθῇ τὸ Στέμμα, ὁ Σταυρὸς καὶ τὸ ἑυαγγέλιον.

Καθ' ὅλην τὴν νύκτα τιμητικὴ φρουρὰ φασιστῶν καὶ καραμπινιέρων παρέμενεν εἰς τὸν Ναόν.

Τὴν πρωτῆν ὁ Βασιλεὺς Γεώργιος ἐπιστάτησεν αὐτοπροσώπως ὥστε νὰ εἶναι τὰ πάντα ἐν τάξει.

Ὀλίγον πρὸ τῆς ἐποθέσεως διὰ τὴν κηδεῖαν ὡς ἤρχισαν πρὸσερχόμενοι οἱ ἐλλήσοι προσκεκλημένοι, οἱ ὁποῖοι ἔλαβον θέσεις παρὰ τὸ φέρετρον κατὰ τὴν ἐξῆς σειράν, συμφῶς μετὰ ἀδελφὸν πρῶτον καὶ ἄλλον. Ἡ Βασίλισσα Ἑλένη καὶ Διάδοχος Οὐμβέρτος τῆς Ἱταλίας. Ὁ Βασιλεὺς Γεώργιος καὶ ἡ Βασίλισσα Ἐλισάβετ τῆς Ἑλλάδος, ἡ Βασίλισσα Ἑλένη τῆς Ρουμανίας, πριγκίπισσα τῆς Ἑλλάδος Αἰ. Πριγκίπισσα Εἰρήνη καὶ Αἰκουτερίνη καὶ ὁ πριγκίψ Παύλος. Ἡ Μεγάλῃ Δούκισσα Μαρία, ἡ Πριγκίπισς Χρυσόστομος, Νικόλαος καὶ Γεώργιος. Ἡ ἀδελφὴ τοῦ Πριγκίπου Ἀνδρέου ἡ ὁποία τὸν κρατεῖ κλητέρη δὲν το ἐπέτρεψε νὰ παρασθῇ. Ὁ γυνὴ τῆς Ἀδελφῆς, Πριγκίψ Αἰμὼν τῆς Σερβίας, αἱ Πριγκίπισσαι Νεφαλά καὶ Νιάσια τῆς Σαβῆας. Ἡ Πριγκίπισσα Μαρία τῆς Δανίας, ὁ δὲν Ἀιφόνσος τῶν Βουργῶν, τῆς Ἰσπανίας, ὁ δὲν τῆς Ἀπουλίας, ἡ Πριγκίπισσα τοῦ Μπαϊτερομπεργ, ἡ Πριγκίπισσα τῆς Ἑσθίας, ὁ Πριγκίψ Φίλιππος τῆς Ἑσθίας καὶ ἡ Πριγκίπισσα Φαγκίστα τῆς Ἑλλάδας. Οἱ ἀντιπρόσωποι διαφόρων εὐρωπαϊκῶν Κρατῶν, ἀδελφαὶ καὶ κυραὶ ἐπὶ τῶν τιμῶν τῆς Βασιλίσσης, οἱ ἐξ Ἀυστρῶν ἐλθόντες διὰ τὴν κηδεῖαν ἀντιπρόσωποι τοῦ Δαὶκού Κομματος, Σοματῶν καὶ Ἑφμερίδων, ἡ δὲ διάφορα τῆς Ἱταλικῆς ἀριστοκρατίας. Αἱ Ἀρχαὶ τῆς πόλεως. Οἱ ἐν Φλωρεντίᾳ Ἕλλητες διὰ τοὺς ὁποῖους ἐπέμενεν ἰδιαίτερος ὁ Βασιλεὺς Γε

ωργίος ὅπως ἐξαιρεθῇ ὁδοί.

Ἐχρηματοποιήσαν ὁ Ἕλληνας Ἀρχιεπίσκοπος καὶ ὁ Ρωσσοὺς ἱερεῖς, ἔφαλε δὲ καὶ ὁ ρωσσικὸς χορὸς εἰς τὴν ἐκγύμνασιν τοῦ ὁποίου εἶχεν ἐπιστάτησεν αὐτοπροσώπως ἡ μεταστιάσα, κατὰ τὰ Μνημόσυνα τοῦ Βασιλέως Κωνσταντίνου καὶ τῆς Βασιλομήτορος Ὁλγας.

Ἐκ τῶν Ἑλλήνων οἱ ὁποῖοι κατέκλυσαν τὸν Ναόν παρίσταντο οἱ πολιτικοὶ καὶ ὁ Θεοτόκης, Μαυρομυχαλὴς καὶ Σλήμαν. Τὸν στέφανον τοῦ Δαὶκού Κομματος κατέθεσε μετὰ καταλλήλου προσφωνήσεως ὁ Στρατηγὸς βουλευτὴς κ. Παπαφλέσσας.

Ἡ νεκρὸς, ἀκόλουθα τῇ ἰδίᾳ τὴν 11ην προμεσημβρινὴν ἐν βαθυταύῃ κοταύῃ. Κατὰ τὴν ἐπὶ κλησιν ὑπὲρ τῆς ἀφέσεως τῶν ἀλγερτῶν (περίκειται ἐπὶ ὁφθαλμοῦ τοῦ μέλους τῆς Ἀπολλοῦδας καὶ ὁ φάλλος τῆς «Μετὰ τῶν ἀγίων ἀνάπαυσον Χριστῆ») τὰ τέκνα καὶ οἱ συγγενεῖς τῆς σεπτῆς Ἀνάσσης θρονιστέτη ἦσαν ἐν μεσῷ τῆς γενικῆς συγκινήσεως.

Μετὰ τὸ πέρας τῆς Ἀκολουθίας οἱ παριστάμενοι συνελευθῆθησαν τὰ τέκνα καὶ τοὺς συγγενεῖς τῆς Βασιλίσσης τῆς ὁποίας ἡ σορὶς κατετέθη προσώπινως εἰς τὸ πρεσβυτέρον τοῦ Ναοῦ, διὰ νὰ μεταφερθῇ κατὰ πιν εἰς τὰ ὑπόγειον, ὅπου καὶ οἱ σοροὶ τοῦ Βασιλέως Κωνσταντίνου καὶ τῆς Βασιλίσσης Ὁλγας.

ΦΛΩΡΕΝΤΙΑ 21 Ἰανουαρίου. Ὁ ἀπογευματινὸς Ἱταλικὸς ἔθνος γρ. φων. περὶ τῆς κηδεῖας τῆς Βασιλίσσης Σοφίας, εὐτοὶ καὶ παλιν τῇ εὐκαιρίᾳ διὰ νὰ ἐκδηλώσῃ τὴν βαθύτατην ἐντίμησιν τοῦ πρὸς τὴν σεπτῇ Ἀνάσσει καὶ τὰ τοῖσιν ἐπὶ οἱ Ἱταλικὸς Λαὸς μετὰ ἐπὶ νεκρῆς τῆς Βασιλίσσης τῶν, οἱ μετέπειτα ἐκτείνων, εἰς τὸ πένθος τῆς ἑλληνικῆς Βασιλικῆς Οἰκογενείας καὶ τοῦ τελευτῶντος τοῦ Βασιλέως τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ.

Ἐξαιρετικὰ ἐπίσης τὸ γεγονός ἐπὶ τῇ Βασίλισσᾳ τῆς Ἑλλάδας καὶ ὁ Διαδόχος τῆς Ἱταλίας Οὐμβέρτος συμπετέχοντες οὐχὶ ἐξ ἀλλῆς φιλοφροσύνης, ἀλλ' ἐπὶ τῇ μὲν εἰς τὴν κηδεῖαν τῆς Βασιλίσσης Σοφίας, ἡ δὲ ὁποία ἀλλοτρίως ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς ἐκτείνοντες ὡς τῆς ἐν Φλωρεντίᾳ ἔχαιρε τῆς ἐκτείνοντες καὶ τοῦ σεβασμοῦ ὁ λοκλήρου τοῦ Ἱταλικοῦ Λαοῦ.

\*

Καθ' ὅλην τὴν νύκτα ἐτελείτο ἡ μεγαλοπρεπὴς αὐτὴ κηδεῖα τῆς μεταστιάσεως Βασιλίσσης τῆς Ἑλλάδος Σοφίας ἐν Φλωρεντίᾳ, ἐτελείτο ἐν τῷ Μητροπολιτικῷ Ναῷ τῶν Ἀθηνῶν τὸ πᾶν ὁμοῦν ὑπὲρ αὐτῆς Μνημόσυνον τοῦ Δημοῦ Ἀθηναίων, μετὰ τὸ πέρας τῆς ἐπιμνημόσυτου δεήσεως ὁ δὲ μέγας κ. Μετριοφύτης ἐξέφώνησε τὸν κατωτέρω λόγον:

Ὁ Λαὸς τῶν Ἀθηνῶν μνημονεύει σήμερον μετὰ κατανύξιν τὴν ἐκτείνοντες Βα

